# Valmetin lausunto talousvaliokunnalle koskien hiilirajamekanismin (CBAM) jatkojalostuslaajennusta - U 19/2026 vp

## Yleiset huomiot

Valmet suhtautuu varauksellisesti hiilirajamekanismin soveltamisalan laajentamiseen.

CBAM lisää EU:n ulkopuolelta tuotavien tuotteiden kustannuksia ja hallinnollisia velvoitteita. Vaikka mekanismin tavoitteena on ehkäistä hiilivuotoa, sen taloudelliset vaikutukset kohdistuvat käytännössä eurooppalaisiin yrityksiin, jotka käyttävät tuontipanoksia omassa valmistuksessaan. Samalla päästökaupan ilmaisjaon alasajo nostaa Euroopassa valmistettujen tuotantopanosten kustannustasoa. Suomi on vientivetoinen talous, ja kustannusten nousu heikentää suomalaisten yritysten kilpailukykyä globaaleilla markkinoilla. Nouseva kustannustaso myös nostaa kynnystä uusiin teollisiin investointeihin.

Valmet korostaa, että eurooppalaisen teollisuuden kilpailukykyyn kohdistuu parhaillaan merkittäviä paineita. Viime vuosina useat eurooppalaiset teollisuusyritykset, mukaan lukien Valmet, ovat ilmoittaneet tuotannon supistuksista, henkilöstövähennyksistä ja toimintojen uudelleenjärjestelyistä kilpailukyvyn vahvistamiseksi ja kustannusten hillitsemiseksi. Tässä tilanteessa uusien kustannuksia lisäävien sääntelytoimien vaikutukset tulee arvioida erityisen huolellisesti.

Valmet pitää tärkeänä, että hiilirajamekanismin kehittämisessä huomioidaan kilpailukykyvaikutukset koko arvoketjussa eikä pelkästään CBAM-sektorien alkupään tuotannossa.

## Jatkojalostuslaajennuksen lähtökohdat

Valmet yhtyy valtioneuvoston näkemykseen siitä, että hiilirajamekanismin mahdollisen jatkojalostuslaajennuksen tulee perustua huolelliseen analyysiin eri sektoreiden asemasta globaaleilla markkinoilla sekä niiden merkityksestä eurooppalaisissa arvoketjuissa. Myös huoltovarmuus tulee huomioida.

Valmet tukee myös valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan mahdollisen laajennuksen tulee perustua läpinäkyviin, objektiivisiin ja hiilivuotoriskiin perustuviin kriteereihin.

Erityisen tärkeää on arvioida, vähentääkö mahdollinen laajennus todellisuudessa hiilivuotoriskiä vai johtaako se ensisijaisesti eurooppalaisen jatkojalostavan teollisuuden kustannusten kasvuun. Mikäli kustannukset kasvavat ilman vastaavaa hyötyä hiilivuodon ehkäisyssä, seurauksena voi olla tuotannon siirtyminen EU:n ulkopuolelle.

## Venttiilien osat ja komponentit

Venttiilien ja niiden osien valmistukseen liittyy pitkälle erikoistunutta hienomekaanista osaamista, materiaaliteknologista erityisosaamista sekä tarkkuusvalmistuksen kyvykkyyksiä, jotka rakentuvat pitkän ajan kuluessa. Kyse ei ole ainoastaan venttiilien

© Valmet **2026**

valmistuksesta, vaan laajemmin teollisesta osaamispohjasta, jota voidaan hyödyntää myös muiden kriittisten komponenttien, varaosien ja tarkkuutta vaativien metallituotteiden suunnittelussa, valmistuksessa, korjauksessa ja uudelleenvalmistuksessa.

Kansainvälisten toimitusketjujen häiriötilanteissa, markkinahäiriöissä tai muissa poikkeuksellisissa olosuhteissa yhteiskunnan toimintakyky riippuu osaltaan siitä, että kriittisiä komponentteja voidaan valmistaa, korjata tai korvata kotimaisen ja eurooppalaisen osaamisen varassa. Tällaisen kyvykkyyden ylläpitäminen edellyttää jatkuvaa kaupallista toimintaa myös normaalioloissa.

Venttiilit ja niiden osat ovat keskeisiä komponentteja prosessiteollisuuden laitoksissa, mukaan lukien vesihuolto, öljynjalostus ja kaasuteollisuus, energiantuotanto, kemianteollisuus, elintarvike- ja lääketeollisuus sekä paperi- ja selluteollisuus. Näiden tuotteiden osaamisen ja toimitusvarmuuden säilyttäminen tukee samalla Suomen ja EU:n huoltovarmuutta, teollista resilienssiä sekä strategista toimintakykyä.

Valmet pitää tämän vuoksi Suomen kannalta tärkeänä, että erityisesti CN-koodin 8481 90 00 mukaiset venttiilien osat jätetään CBAM-järjestelmän soveltamisalan ulkopuolelle.

**Vuosittainen soveltamisalan tarkastelu**

Valmet suhtautuu kriittisesti neuvoston ehdotukseen, jonka mukaan komissio arvioisi vuosittain uusia CBAMin soveltamisalaan mahdollisesti lisättäviä tuoteryhmiä.

Yritysten investointi-, tuotanto- ja toimitusketjupäätökset tehdään tyypillisesti useiden vuosien aikajänteellä. Vuosittainen mahdollisuus uusien tuoteryhmien lisäämiseen mekanismin piiriin tarkoittaisi jatkuvaa epävarmuutta tulevista kustannuksista ja sääntely-ympäristöstä.

Tällainen toimintamalli heikentäisi investointiympäristön ennustettavuutta ja voisi kannustaa yrityksiä sijoittamaan uusia investointeja sellaisille alueille, joilla sääntelyyn liittyvät riskit ovat vähäisempiä.

Valmet ei tue mallia, jossa CBAMin soveltamisalaa arvioidaan ja mahdollisesti laajennetaan vuosittain.

**Soveltamisalan väliaikainen kaventaminen poikkeustilanteissa**

Valmet pitää tärkeänä, että CBAM-järjestelmään sisältyy mahdollisuus soveltamisalan väliaikaiseen kaventamiseen poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Valmet katsoo kuitenkin, että alavirran tuotteisiin liittyvien markkinavaikutusten arviointi on huomattavasti vaikeampaa kuin perushyödykkeiden osalta. Yksittäisten tullinimikkeiden alle voi kuulua suuri määrä erilaisia tuotteita, joiden raaka-aineet käyttötarkoitukset, hinnoittelumekanismit ja markkinat poikkeavat toisistaan merkittävästi.

© Valmet **2026**

Erityisesti projektiliiketoiminnassa toimivien yritysten tuotteet ovat usein asiakaskohtaisesti suunniteltuja ja valmistettuja. Tällaisissa tapauksissa yksittäisten komponenttien hintakehityksen seuraaminen markkinatasolla on käytännössä mahdotonta.

Valmet katsoo, että mahdollinen markkinaseuranta tulee toteuttaa komission toimesta. Lisäksi hintavaikutusten arvioinnin tulee perustua sellaisiin tuoteryhmiin ja markkinoihin, jotka vastaavat mahdollisimman hyvin tuotteiden tosiasiallista käyttöä ja kaupankäyntiä.

**Mekanismin kierron määritelmä**

Hiilirajamekanismin keskeisenä tavoitteena on kannustaa vähähiiliseen tuotantoon sekä tuotteiden päästötietojen nykyistä parempaan läpinäkyvyyteen. Käytännössä järjestelmä kannustaa tuojia suosimaan valmistajia, jotka kykenevät osoittamaan tuotteidensa todelliset ja mahdollisimman alhaiset päästöt.

Tällöin olisi vaikea perustella sitä, että markkinoiden luonnollinen siirtyminen kohti vähäpäästöisempiä tuotteita tulkittaisiin samalla mekanismin kiertämiseksi. Valmet katsoo, että tällainen tulkinta olisi ristiriidassa mekanismin keskeisten tavoitteiden kanssa.

Valmet ei tue Euroopan parlamentin ehdotusta, jonka mukaan niin sanottu resurssien uudelleenkohdentaminen tulkittaisiin lähtökohtaisesti hiilirajamekanismin kiertämiseksi.

**Yhteenveto**

Valmet katsoo, että CBAMin mahdollisen jatkojalostuslaajennuksen tulee perustua selkeisiin hiilivuotokriteereihin, huolelliseen vaikutusarviointiin sekä kilpailukykyvaikutusten tarkasteluun koko arvoketjussa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää investointiympäristön ennustettavuuteen, alavirran teollisuuden asemaan sekä sellaisten tuotantopanosten saatavuuteen, jotka ovat keskeisiä eurooppalaiselle valmistukselle ja Suomen huoltovarmuudelle.

Valmet ei tue vuosittaista soveltamisalan laajentamismenettelyä, resurssien uudelleenkohdentamisen tulkitsemista mekanismin kiertämiseksi eikä venttiilien osien sisällyttämistä CBAM-järjestelmään. Samalla Valmet pitää tärkeänä, että järjestelmä sisältää mahdollisuuden reagoida poikkeuksellisiin markkinahäiriöihin tilanteissa, joissa mekanismin vaikutukset poikkeavat olennaisesti ennakoidusta.

*Lisätietoja:*

*Carita Ollikainen, yhteiskuntasuhdejohtaja, +358 46 921 2437,*
*carita.ollikainen@valmet.com*

© Valmet **2026**